

**För ett jämställt
Sverige som kan mer**

Centerkvinnorna

För ett jämställt Sverige som kan mer

Innehåll

1. Inledning.....	2
2. Ekonomi.....	4
2.1 Politiska förslag.....	6
3. Vård.....	7
3.1 Politiska förslag.....	9
4. Våld.....	10
4.1 Politiska förslag.....	11
5. Avslutning.....	12

För ett jämställt Sverige som kan mer

Centerkvinnornas valmanifest 2026

Vi lever i en orolig tid. Runt om i världen ser vi hur mörka krafter hotar frihet och demokrati. Rapporter från bland annat V-Dem-institutet visar på att demokratin i världen backar och konservativa, auktoritära och antifeministiska krafter ökar (V-DEM Democracy Report 2025 25 Years of Autocratization – Democracy Trumped?). Kriser, oavsett om det är krig, klimatförändringar eller ekonomisk nedgång påverkar hela vårt samhälle och när tryggheten minskar och klyftorna växer är det kvinnor som drabbas först.

Kvinnor har lägre inkomster, sämre pensioner och högre sjukskrivningstal. Kvinnors hälsa prioriteras fortfarande ned. Och mäns våld mot kvinnor begränsar liv varje dag. När samhällets skyddsnät försvagas är det kvinnors obetalda arbete som förväntas kompensera. När polariseringen ökar är det kvinnors röster som tystas först.

Även i Sverige ser vi hur Tidöpartiernas politik begränsar människors livsutrymme och försvagar jämställdheten. Regeringens politik präglas om och om igen av Sverigedemokraterna, ett antifeministiskt parti som håller i taktpinnen i svensk politik.

Valet 2026 är ett vägskäl. Antingen fortsätter vi på den väg som så många kvinnor och män före oss stakat ut mot ett mer jämställt och inkluderande samhälle, eller den väg som präglats den här mandatperioden och som Tidösamarbetet representerar – att backa in i framtiden.

Konfliktlinjen i svensk politik handlar i grunden om vilket samhälle vi vill bygga: ett där makt koncentreras och människor begränsas, eller ett där frihet, ansvar och möjligheter gäller alla. När andra partier vill strama åt, stänga dörrar och bygga murar, vill vi genom medmänsklighet och tillit ta vara på människors potential och framtidstro.

Framtidens samhälle formas här och nu. Genom ny teknik, forskning, innovation och AI skapas morgondagens jobb, företag och välfärd. Om kvinnor inte har samma makt att delta i och leda den utvecklingen riskerar ojämlikheten att förstärkas.

För ett jämställt Sverige som kan mer

Centerkvinnornas valmanifest 2026

Som ett grönt, liberalt kvinnoförbund med rötterna i folkrörelsen bygger vi vår politik med utgångspunkt i en tro på människors frihet och lokalsamhällets betydelse. Vi vet att verklig demokrati växer fram i mötet mellan människor. Därför är kultur, folkbildning, gemenskap och medmänsklighet grunden för att bygga hållbara och inkluderande samhällen. Vårt mål är ett jämställt Sverige där varje individ har makt att forma sitt eget liv och där besluten fattas så nära människor som möjligt.

Centerkvinnorna är representerade i alla politiska församlingar från lokal nivå till Europaparlamentet. Vi är stolta över vår långa historia av kvinnor som gått före och visat vägen och vi kommer att fortsätta driva den utvecklingen. I en tid när jämställdheten går bakåt krävs handlingskraft. Det är dags att ta kliv framåt och genomföra nästa stora jämställdhetsreform – där vi på allvar sätter värde på omsorgen och kvinnors bidrag till samhället. Därför samlar vi våra reformer inför valet 2026 kring tre avgörande områden som stärker jämställdheten lokalt, regionalt och nationellt: Ekonomi, Vård och Våld.

Centerkvinnorna tror på framtiden och på en liberal feministisk kraft.

Ekonomi

Frihet att stå på egna ben

Ekonomisk frihet är grunden för all annan frihet. Trots decennier av jämställdhetsarbete kvarstår stora ekonomiska skillnader mellan kvinnor och män. Kvinnor tjänar mindre, arbetar oftare deltid, är mer sjukskrivna och som en följd av det får kvinnor lägre pensioner. Kvinnors företagande och innovationskraft tas inte tillvara fullt ut. I Sverige driver färre kvinnor än män företag och kvinnor är underrepresenterade inom flera av näringslivets branscher. Vi når inte ens upp till genomsnittet i EU med andelen kvinnor som äger och driver företag. Endast en liten del av riskkapitalet går till kvinnors företag, och för få unga tjejer ges möjlighet att utveckla entreprenörskap tidigt. När kvinnors kapital, idéer och företag inte tas tillvara fullt ut går Sverige miste om tillväxt, innovation och framtidstro.

Rapporter från Ownership (Rapporter — Maktskifte – genom ägande) visar att män äger betydligt mer än kvinnor – oavsett om det gäller aktier, företag, fastigheter, jord eller skog. Denna skillnad består genom hela livet och förstärks över tid. Det innebär att kvinnor inte bara har lägre inkomster, utan också mindre makt, mindre inflytande och sämre ekonomisk trygghet.

Vi vill ändra på det.

När kvinnor får ekonomisk makt stärks hela samhället. Det handlar om rätten att arbeta, att få rätt lön för sitt arbete, att göra karriär och att bygga ett eget kapital. Därför driver vi reformer som stärker kvinnors ställning på arbetsmarknaden, minskar löneskillnader och gör det mer lönsamt att arbeta och spara.

Vi vill se en arbetsmarknad där fler kvinnor kan arbeta heltid, där villkoren i kvinnodominerade yrken förbättras och där det finns fler arbetsgivare att välja mellan. Vi vill stärka kvinnors företagande genom bättre tillgång till kapital, starkare nätverk och ett företagsklimat som uppmuntrar innovation i hela landet – inte minst på landsbygden. Vi vill också stärka entreprenörskap tidigt – inte minst genom att utveckla UF-företagande och skapa fler vägar från idé till företag.

När fler människor får möjlighet att stå på egna ben stärks hela samhället. Samtidigt står många utrikesfödda kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden. Sysselsättningsgraden är betydligt lägre och vägen till arbete är ofta lång, oavsett utbildningsnivå. Det innebär ett stort slöseri med kompetens, erfarenhet och drivkraft.

Ekonomi

Frihet att stå på egna ben

Orsakerna är flera: bristande tillgång till språk, begränsade nätverk, otillräcklig validering av utbildning och normer som begränsar kvinnors möjligheter. Men det handlar också om hur systemen är utformade. När insatser blir standardiserade och statligt detaljstyrda missar de ofta lokala behov och individuella förutsättningar. Det är slöseri med både resurser och människoliv att låta kompetens gå förlorad.

Centerkvinnorna vill bryta detta utanförskap. Fler utrikesfödda kvinnor ska få möjlighet att arbeta, försörja sig själva och bygga ett eget liv. Det är avgörande för jämställdheten – men också för Sveriges ekonomi och välfärd.

En jämställd arbetsmarknad är avgörande för hela samhällets utveckling – för tillväxt, välfärdens finansiering och människors självständighet. Den svenska välfärden är ryggraden i vårt samhälle. Vård, omsorg och utbildning når alla medborgare och möjliggör ett tryggt och fungerande samhälle. Samtidigt står välfärden inför stora utmaningar. Fler äldre, ökade vårdbehov och en pressad kompetensförsörjning kräver långsiktiga lösningar.

Utan kvinnorna i välfärden stannar Sverige. Men det är tydligt att kvinnodominerade yrken fortfarande undervärderas, både i lön och arbetsvillkor. Vår utgångspunkt är att kommuner och regioner själva ska styra över sina medel genom generella statsbidrag. Men för att bryta den strukturella löneskillnaden och säkra välfärdens kompetensförsörjning i hela landet krävs ett nationellt krafttag. Vi vill införa ett statligt finansierat löneyft för kvinnodominerade yrken inom välfärden, med fokus på sjuksköterskor, undersköterskor och förskolelärare. Den svenska modellen ska fortsatt värnas men grundförutsättningarna i förhandlingarna mellan arbetsmarknadens parter måste förändras och utgå från jämställda förutsättningar för kvinnodominerade yrken respektive mansdominerade branscher.

Jämställdhetens nästa stora reform är att höja lönerna i kvinnodominerade yrken inom välfärden.

Cash is Queen

Ekonomi

Därför arbetar vi för att:

- Genomföra ett statligt finansierat lönelöft för kvinnodominerade yrken inom välfärden med fokus på sjuksköterskor, undersköterskor och personal inom förskolan.
- Avskaffa karensavdraget för särskilt utsatta grupper/kontaktyrken inom skola, förskola, vård, omsorg samt inom hälso- och sjukvården.
- Göra heltid till norm och deltid till en valmöjlighet i hela arbetslivet.
- Göra riktade insatser för kvinnors företagande genom bland annat förbättrad tillgång till finansiering och tillväxtkapital.
- Reservera statligt riskkapital och stöd till företag som leds av kvinnor
- Säkerställa jämställdhet och jämställdhetsintegrering i regleringsbrev till myndigheterna.
- Ta fram en nationell strategi för jämställd AI och säkra jämställd fördelning av innovationsstöd för att säkerställa att kvinnor leder, inte bara deltar, i den tekniska utvecklingen.
- Öka transparensen i ägandet. Inför ett digitalt, centraliserat aktieregister för onoterade bolag för att synliggöra ägarstrukturer och motverka ekonomisk brottslighet.
- Säkerställa en jämställd fördelning av regionala utvecklingsmedel för att stärka kvinnors företagande och innovation i hela landet.
- Reformera föräldraförsäkringen genom att fördela dagarna jämställt samt höja ersättningen i föräldraförsäkringen så att den blir en investering i barnen och framtiden.
- Säkra en trygg och jämställd pension genom att permanent höja den inkomstgrundade pensionen.
- Jämställdhetsintegrera alla ekonomiska beslut och skatter.
- Säkerställa rättvisa bodelningar genom att se över lagstiftningen och stärka kvinnors ekonomiska ställning vid separation.
- Säkerställa hållbara arbetsvillkor i vården med färre medarbetare per chef och garanterad handledning under specialistutbildning.
- Satsa på att stärka chefer och ledare inom välfärden. Vi behöver skapa bättre förutsättningar och arbetsvillkor för en hög kvalitet och en långsiktigt hållbar välfärd.
- Införa mindre barngrupper inom förskola och skola för att stärka kvalitén för barnen och skapa bättre arbetsmiljö för personalen.
- Stärka utrikesfödda kvinnors etablering med lokalt anpassade program, yrkes-SFI och praktik. Skapa verklig integration för utrikesfödda kvinnor.
- Införa individuellt försörjningsstöd som norm och garantera rätten till enskilda möten med socialtjänsten samt professionell tolk.

Vård

Frihet över kropp och hälsa

Svensk hälso- och sjukvård står stark i flera centrala avseenden men det finns en rad områden som behöver utvecklas för att möta både dagens och morgondagens behov.

Hälsa är en frihetsfråga, men svensk sjukvård är inte jämställd. Även om vården står stark i många avseenden finns det grundläggande brister som måste åtgärdas. Målet är en god hälsa och vård på lika villkor, men i praktiken ser verkligheten annorlunda ut. Tillgängligheten till kvinnosjukvård varierar kraftigt beroende på var i landet du bor. Kvinnor lever längre, men är sjukare.

Orsaken är en djupt rotad struktur: medicinsk forskning och praktik har länge utgått från mannen som norm. Konsekvenserna är allvarliga. Diagnoser dröjer och behandlingar fördröjs. Sjukdomar som hjärtinfarkt och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, som kan yttra sig olika hos kvinnor och män, missas eller feltolkas. Forskningen måste därför skifta fokus till att även gälla sjukdomar och tillstånd som är vanligare hos kvinnor eller sjukdomar som endast drabbar kvinnor. Här finns en rad exempel så som psykisk ohälsa, ätstörningar, MS, endometrios, lipödem, migrän, benskörhet och postcovid.

Den ojämlika vården får också direkta ekonomiska konsekvenser. Kvinnors sjukpenningtal är nästan dubbelt så högt som mäns, vilket leder till lägre inkomster och sämre pensioner. Samtidigt ökar den psykiska ohälsan, särskilt bland unga flickor, där stress och ångest begränsar livschanser och framtidstro. Det ska inte behöva ta år att få rätt diagnos – bara för att du är kvinna. Alltför länge har kvinnor fått lida i tystnad.

Kvinnors hälsa måste tas på större allvar genom hela livet. Det gäller inte minst den hormonella hälsan, som varit eftersatt i både forskning, vård och arbetsliv. Ingen ska behöva få sin vardag, utbildning eller arbetsförmåga begränsad av bristande kunskap eller stöd. Centerkvinnorna vill stärka vården och forskningen kring mensrelaterade besvär, PMS och PMDS, smärttillstånd som vulvodyni samt sexuell hälsa och sexuell njutning. Vi vill se en vård som möter kvinnor i tid, med rätt kompetens och ett respektfullt bemötande – oavsett var i livet man befinner sig.

Vård

Frihet över kropp och hälsa

Kunskapen om klimakteriet måste stärkas i hela vårdkedjan så att kvinnor får rätt stöd i tid, oavsett bostadsort. Hormonpreparat ska omfattas av högkostnadsskyddet, och arbetsgivare måste ta ansvar för att skapa arbetsplatser där klimakteriet inte blir ett hinder. För att trygga en långsiktigt hållbar tillgång till livsviktiga läkemedel i tider av kris behöver Sverige också säkerställa en inhemsk hormonproduktion samt ett beredskapslager. Vi behöver dessutom omgående kortsiktiga lösningar här och nu som faktiskt löser den akuta bristen på hormonpreparat.

En trygg förlossningsvård och en jämlik tillgång till fertilitetsbehandlingar som IVF ska vara en självklarhet i hela landet. Kvinnors hälsa är ingen särfråga – det är en grundförutsättning för ett jämställt och fungerande samhälle.

Men för att bygga ett verkligt friskt samhälle räcker det inte att bara reparera skador och behandla sjukdomar. Vi måste satsa på förebyggande insatser och då både inom vården som exempelvis screening men även förebyggande insatser inom folkhälsa. Kultur, fritid och idrott spelar en avgörande roll för människors välbefinnande och för folkhälsan. Ett rikt föreningsliv skapar gemenskap, stärker den psykiska hälsan och bygger broar mellan människor. Idrotten ger barn och unga en meningsfull fritid, stärker självkänslan och bidrar till bättre livschanser. Kulturen öppnar perspektiv och skapar sammanhang.

Därför är satsningar på kultur och civilsamhälle inte något vid sidan av – det är en central del av samhällsbygget. Det är också en trygghetsfråga. När människor möts, deltar och känner tillhörighet växer tilliten och otryggheten minskar.

Sverige kan mer än att bara behandla sjukdomar, vi kan bygga ett samhälle som främjar hälsa från början.

**Sluta killgissa på
kvinnokroppen**

Vård

Därför arbetar vi för att:

- Det ska finnas en trygg och specialiserad kvinnosjukvård i hela landet.
- Inrätta ett nationellt forskningsprogram för kvinnors hälsa.
- Ta fram en nationell strategi för kvinnors hormonella hälsa.
- Den nära vården ska ha kunskap om kvinnorelaterade tillstånd och sjukdomar.
- Säkra en trygg förlossningsvård i hela landet.
- Säkerställa likvärdig tillgång till IVF i hela landet.
- Säkra tillgången till läkemedel och hormonpreparat.
- Säkerställa rätten till sexuell och reproduktiv hälsa (SRHR) genom hela livet och i hela landet.
- Jämställdhetsintegrera vården – från ord till handling: Alla regioner ska ta fram regionala jämställdhetsanalyser och alltid redovisa och systematiskt använda könsuppdelad statistik och uppföljning i allt kvalitetsarbete.
- Stärka arbetet kring NPF och funktionsnedsättningar alla ska ha samma möjligheter att utvecklas utifrån sina förutsättningar i skolan, på fritiden och i arbetslivet.
- Bygga ut elevhälsan och stärka samverkan mellan skola, vård och socialtjänst för att ge unga det stöd de behöver.
- Inrätta en samordnande funktion mellan skolan, vården, BUP och socialtjänsten för ett sammanhållet stöd för barn med neuropsykiatriska funktionsvariationer.
- Stärka folkhälsoarbetet genom satsningar på idrott, kultur, folkbildning och föreningsliv.
- Ingen kvinna ska falla mellan stolarna på grund av ålder. Vi vill att avgiftsfri mammografi erbjuds även kvinnor över 74 år.
- Skriva in aborträtten i grundlagen för att skydda denna centrala frihetsreform.
- Regionerna måste säkerställa färre medarbetare per chef i vården.
- Skapa ett sunt och hållbart arbetsliv för personal i vården.

Våld

Frihet att leva utan rädsla

Här går en tydlig politisk skiljelinje. Medan andra fokuserar ensidigt på straff i efterhand, vill vi också förebygga våldet, stärka skyddet i tid och flytta ansvaret dit det hör hemma – hos förövaren. Var tionde minut dödas en kvinna i världen av en man i hennes närhet. Det är den brutala verkligheten och den yttersta konsekvensen av mäns våld mot kvinnor.

Sverige ska vara ett av världens mest jämställda länder. Ändå utsätts kvinnor varje dag för våld i nära relationer, sexuella övergrepp, ekonomiskt förtryck och digitala kränkningar. Den yttersta konsekvensen är det dödliga våldet. Samtidigt riskerar det ökande hatet och hoten på nätet att tysta kvinnors röster i demokratin.

När detta sker brister samhällets skydd alltför ofta. En av de mest akuta bristerna är tillgången till skyddat boende, vilket gör att våldsutsatta kvinnor och barn lämnas utan den trygghet de har rätt till. De kvinno-, tjej- och tantjourer som utför ett oundgängligt arbete tvingas förlita sig på kortsiktiga bidrag.

Därför måste vi säkra en långsiktig och stabil finansiering för deras verksamhet och garantera tillgången till skyddade boenden i hela landet. För att kunna möta de verkliga behoven krävs också kunskap. Det är avgörande att införa könsuppdelad statistik över både behovet av och tillgången till skyddade boenden.

Här går en tydlig politisk skiljelinje. Medan andra fokuserar ensidigt på straff i efterhand, ser vi att det inte räcker. Vårt svar är ett helhetsgrepp som både förebygger våldet, stärker skyddet i tid och flyttar ansvaret dit det hör hemma – hos förövaren.

För oss är målet tydligt: ett Sverige där ingen kvinna begränsas av våld eller hot, där tryggheten är verklig och där rätten till frihet gäller alla – i hemmet, i samhället och på nätet.

Vi har en nollvision mot allt våld.

Ansvaret måste alltid ligga hos förövaren, aldrig hos den utsatta.

**Våld i nära relation är
aldrig privat**

Våld

Därför arbetar vi för att:

- Säkra en långsiktig och stabil finansiering till landets oumbärliga kvinno-, tjej- och tantjourer.
- Införa en statlig placeringspeng som ersätter kommuner för kostnader för skyddat boende, för att säkerställa att ekonomin aldrig är ett hinder för att ge kvinnor och barn skydd.
- Skärpa straffen för våld mot kvinnor och inför en haverikommission som granskar varje fall av dödligt partnervåld.
- Införa ett lämna-program.
- Införa obligatorisk fotboja vid kontaktförbud för att säkerställa att det är förövaren som begränsas, inte offret.
- Kriminalisera ekonomiskt våld som ett eget brott och inför ett nationellt frigörelsestöd för våldsutsatta.
- Skärpa lagstiftningen mot näthat med ökat ansvar för plattformar och ett stärkt skydd för förtroendevalda.
- Stärka arbetet mot digitalt våld och stoppa alla former av digitala bordeller.
- Införa lokala och regionala nollvisioner för att stoppa mäns våld mot kvinnor.
- Obligatorisk utbildning om våld i vården och inför rutiner för att systematiskt upptäcka våldsutsatthet.
- Intersektionella perspektiv på arbetet för att förebygga våld.
- Inrätta regionala resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck för att stödja kommuner och myndigheter.
- Införa en bostadsgaranti för våldsutsatta.
- Stärka det lokala förebyggande arbetet mot våld genom kunskaper och samverkan.
- Bygga ut stödinsatser för unga tjejer i riskzon för kriminalitet.
- Utveckla en jämställd stadsplanering där trygghet, tillgänglighet och människors vardag står i centrum.
- Stoppa våld mot äldre kvinnor. Vård- och omsorgspersonal måste få obligatorisk utbildning i att upptäcka, förebygga och anmäla våld och övergrepp mot äldre.

Våld

Därför arbetar vi för att:

- Införa lokala handlingsplaner mot hedersförtryck. Alla skolor och socialtjänster ska ha konkreta planer och spetskompetens för att upptäcka och agera mot hedersrelaterat våld och förtryck.
- Inrätta en sammanhållen kedja av stöd för våldsutsatta som omfattar hela processen, från förebyggande arbete, akut hjälp och skydd samt förebyggande insatser vid eftervård.
- Skyddet alltid ska inkludera barnen och säkerställa att kvinnor kan ta med sig sina husdjur till boendet för att kunna lämna en våldsam relation.
- Säkerställa att skyddet för kvinnor och barn som lever gömda är likvärdigt med det stöd som ges inom avhopparverksamhet. Samhällets alla delar, från myndigheter till skola och vård, måste ha rutiner för att hantera skyddade identiteter och garantera trygghet.
- Kräva könsuppdelad statistik för alla stödinsatser till våldsutsatta. Endast då kan vi synliggöra mäns våld mot kvinnor och säkerställa att resurserna fördelas effektivt och når fram.

För ett jämställt Sverige som kan mer

Sverige kan mer än att fastna i motsättningar och acceptera ojämlikhet.

Vi i Centerkvinnorna vill bygga ett samhälle där jämställdhet, demokrati och solidaritet genomsyrar varje beslut. Som ett grönt, liberalt och feministiskt förbund tror vi på att Sverige kan mer.

När kvinnor får ekonomisk makt, rätt vård och ett liv fritt från våld, då växer hela samhället. När kvinnor är med och formar framtidens innovationer, företag och teknik – då stärks Sveriges framtid.

Vår politik säkerställer allas lika rätt och värde, att Sverige fortsätter att vara ett föregångsland för kvinnors rättigheter och att vi aktivt arbetar för att stärka dessa rättigheter för alla kvinnor i världen.

För Centerkvinnorna är jämställdhet inte en vision för en avlägsen framtid. Det är ett politiskt ansvar vi tar här och nu för Sverige kan mer.

